

Maan ystävät

Friends of the Earth Finland

Toimintakertomus 2017

Hallitus

Ville Idström (Helsinki) (puheenjohtaja)

Kristina Salmi (Helsinki) (varapuheenjohtaja)

Eija Kärkkäinen (Vantaa) (varapuheenjohtaja) (luopui 22.10.)

Julia Räisänen (Forssa/Helsinki) (varapuheenjohtaja) (valittiin 22.10.)

Reetta Hanhikoski (Jyväskylä/Mänttä-Vilppula)

Marika Huttunen (Helsinki)

Heidi Jyrkkä (Helsinki/Rovaniemi)

Anni Kiviranta (Kotka)

Noora Ojala (Helsinki)

Heli Parkkonen (Jyväskylä)

Maria Ronkainen (Jyväskylä)

Nea Salmipuro (Helsinki)

Järjestökoordinaattori

Eveliina Heikkinen

Taloudenhoitaja

Leena Helva

Ilmastokampanjan koordinaattori

Hanna Hakko (tammi-elokuu)

Eija Kärkkäinen (elo-joulukuu)

Harjoittelijat & työkokeilijat

Tuuli Mäkinen (työkokeilija; tammi-helmikuu)

Tiina Parkkinen

Muut edustukset

Vaihda Virtaa -kampanja:

Leena Kontinen

Ilmasto.org:

Leena Kontinen

EEPN - European Environmental Paper Network:

Noora Ojala

AEPF - Asia Europe People's Forum:

Timo Sundman

Finnwatch hallituksen varajäsen:

Mika-Petri Lauronen

Siemenpuu-säätiö:

Karel Keiramo

Hannele Ollilainen

Anni Kiviranta

Noora Ojala

Sosiaalifoorumit:

Simo Porola

Liisa Uimonen

Voima Kustannus Oy:n hallitus:

Leena Kontinen

Into Kustannus Oy:n hallitus:

Noora Ojala

Stadin aikapankki:

Ville Idström

Sisällysluettelo:

1 JÄRJESTÖ	4
1.1 n Liiton toiminta ja hallituksen työ	4
1.2 Kansainvälinen toiminta	4
1.3 Toimisto	4
2 HANKETOIMINTA	4
2.1. Ilmastokestävyys keittiössä: ruokakulttuurin murroksen arkiset mahdollisuudet	4
3 KAMPANJAT	4
3.1 Ilmastokampanjat	4
3.2 Yhteistyö Vaihda virtaa -kampanjan kanssa	4
4 TOIMINTARYHMÄT	4
4.1 Kaivosryhmä	4
4.2 Taloudellinen oikeudenmukaisuus	4
4.3 Ruokatoiminta	4
4.4 Vesitoiminta	4
4.5 Yhteys maahan, metsään ja alkuperäiskulttuureihin	4
4.6 Ydinvoima	4
4.7 Maa- ja metsäoikeudet	4
4.8 Sosiaalifoorumitoiminta	4
5 PAIKALLISRYHMÄT	4
5.1 HYMY/Myhki (Helsinki)	4
5.2 Maahinen (Oulu)	4
5.3 Mytty (Tampere)	4
5.4 Porvoo	4
5.5 Posmy (Pori)	4
5.6 Turma (Turku)	5

1 JÄRJESTÖ

Maan ystävät ry:n (myöhemmin MY tai liitto) toiminta oli vuonna 2017 aktiivista ja monipuolista sekä vapaaehtoistyöhön pohjautuvaa. Paikallisryhmät toimivat laajasti koko Suomen alueella ja Porvoonseudun Maan ystävät herätteli toimintaansa. Toimintaryhmät jatkoivat työtään eri aihealueiden parissa. Ruokatoimintaryhmä perusti yhteistyössä muiden järjestöjen kanssa Vegelupaus-kampanjan. Hiilivapaa Suomi -kampanja laajensi toimintaansa Jyväskylään, Helsinkiin, Turkuun ja Saloon. Jäsenhankintaa, varainhankintaa ja viestintää tehtiin aktiivisesti monien eri kanavien kautta.

1.1 Liiton toiminta ja hallituksen työ

Hallituksessa toimi yhteensä kaksitoista ihmistä, joista kolme toimi puheenjohtajistossa ja yhdeksän hallituksen rivijäsenenä. Hallituksen toiminta sai hyvän alun tammikuun perehdytysviikonloppuna, jolloin edellisvuoden hallituslaiset jakoivat tietoaan ja taitojaan järjestöstä ja hallituksessa toimimisesta. Jaostot jatkoivat toimintaansa osin aikaisemmasta tutulla, osin muuttuneella kokoonpanolla. Jaostojen perehdytyspäivä järjestettiin helmikuun puolivälissä. Jaostoissa tehtiin työtä talousasioiden, viestinnän, varainhankinnan, jäsenhankinnan, kansainvälisten asioiden, paikallisryhmätöiden tukemisen ja virkistäytymisen parissa. Hallitustöiden jakamiseen kiinnitettiin vuoden mittaan aiempaa enemmän huomiota ja tästä saatiinkin hyviä kokemuksia. Puheenjohtajisto toimi jaetun johtajuuden periaatteella jakaen vastuuta koko hallituksen kesken.

Kevätväentapaaminen järjestettiin toukokuussa Tampereella Hirvitalolla, Pispalan kirjastossa ja Mahdollisuuskien tilassa 12. - 14.5.2017. Syysväentapaaminen järjestettiin Helsingissä Meriharjun luontotalolla 20.-22.10.2017. Tapahtumat tavoittivat hyvin niin vanhoja aktiiveja kuin uusia toiminnastamme kiinnostuneita. Toukokuun lopussa osallistuttiin Maailma kylässä -tapahtumaan, heinäkuussa Ilosaarirockiin ja elokuussa Jyväskylän Mahdollisuuksien torille. MY oli mukana aktiivisesti Sosiaalifoorumin suunnittelussa sekä toteuttamisessa ja toimi myös tapahtuman varainkeruussa. Vuoden aikana osallistuttiin tukija- ja järjestäjäroolissa moniin mielenosoituksiin ja kampanjoihin, kuten Helsinki ilman natsseja -mielenosoitukseen.

Ympäristöministeriön avustusta saatiin hiukan enemmän kuin edellisvuonna, ja vuoden loppuun mennessä taloustilannetta onnistuttiin tasapainottamaan oletettua paremmin. Talousjaosto toimi erityisen tärkeässä roolissa talousasioiden hoitamisessa ja huolehti järkevän taloudenpidon toteutumisesta. Talousjaosto myös tarjosi talouskoulutusta hallitukselle. Hallitus seurasi taloustilanteen kehittymistä kokouksissaan kuukausittain. Varainhankinnassa pyrittiin toimimaan järjestelmällisesti ja paikallis- sekä toimintaryhmien roolia varainkeruussa painotettiin. Rahoitushakujen monipuolisuuteen ja läpinäkyvyyteen kiinnitettiin tänäkin vuonna huomiota ja uusia rahoituslähteitä etsittiin. Aktiivitoimijoille tarjottiin mahdollisuutta kouluttautumiseen siihen erikseen varatulla koulutusrahalla.

Aktiivinen jäsenhankinta tuotti myös edellisvuosien tapaan tulosta. Jäseniä hankittiin tapahtumissa pöydänpitämisen lisäksi vaihtuvilla jäsenhankintakampanjoilla joita mainostettiin aktiivisesti sosiaalisessa mediassa, nettisivuilla ja sähköpostilistoilla. Vuoden aikana jäsenmäärä pysyi yli seitsemässä sadassa. Jäsenuottoja saatiin vuoden lopussa enemmän kuin koskaan aikaisemmin. Tämä oli sen ansiota, että jäseniin pidettiin aktiivisesti yhteyttä, ja lisäksi osa jäsenistä maksoi vapaaehtoisesti korotettua jäsenmaksua ja osa tuki järjestöä kuukausittaisella toistuvalla maksulla. Jäsenten määrä ja hyvä jäsenmaksukertymäosoittavat MY:n olevan edelleen vetävä ja entistäkin kiinnostavampi toimija ajankohtaisuudessaan.

Syksyllä panostettiin seuraavan hallituksen ja jaostojen rekrytoimiseen. Rekrytointia tehtiin aktiivisesti sosiaalisessa mediassa, nettisivuilla ja sähköpostilistoilla. Hallitushaku toteutettiin

hakemusperustaisella käytännöllä, ja uusi hallitus valittiin syysvuosikokouksessa. Hallituksen viimeinen kokous joulukuussa oli tänäkin vuonna hallituksenvaihtokokous, jonka yhteydessä uudet hallituslaiset pääsivät tutustumaan ennakolta hallitustyön käytäntöihin ja tutustumaan istuviin hallituslasiin.

1.2 Kansainvälinen toiminta

Kansainvälisen verkostomme [Friends of the Earth Europe (FoEE) ja Friends of the Earth International (FoEI) sekä Euroopan nuorten Maan ystävät (Young Friends of the Earth Europe, YFoEE)] toimintaan osallistuttiin. Vuoden aikana Maan ystävien edustaja osallistui Euroopan maan ystävien vuosikokoukseen, Maan ystävien edustaja oli myös mukana YFoEEn kesäleirillä. Yhteisiin kampanjoihin otettiin osaa lähinnä toimintaryhmien kautta. MY:n kansainväliseen yhteistyöhön kuuluu tyypillisesti myös paljon solidaarisuusviestejä, vetoamuksia ja yhteisiä avoimia kirjeitä, ja niin myös vuonna 2017.

1.3 Toimisto

Vuoden aikana MY:n Helsingin toimistolla työskenteli järjestökoordinaattori ja ilmastokampanjakoordinaattori. Alkuvuonna toimistolla toimi myös osa-aikaisesti vapaaehtoinen jäsensihteeri sekä viestinnässä ja vesitoimintaryhmän toiminnassa avustanut työkokeilija. MY:lle työskenteli aiempien vuosien tapaan myös taloudenhoitaja omalta toimistoltaan Turusta käsin.

2 HANKETOIMINTA

2.1 Ilmastokestävyys keittiössä - ruokakulttuurin murroksen arkiset mahdollisuudet -hanke

Alkusyöksystä ruokatoimintalaiset tekivät hakemuksen Koneen Säätiölle yhteistyössä Helsingin yliopiston, 350 Suomen ja Vegaaniliiton kanssa. Helsingin yliopistolta johdetussa ruokakulttuurihankkeessa haettiin rahoitusta laadulliseen tutkimukseen ja suomalaisen ruokakulttuurin muuttamiseen. Koneen säätiö myönsi rahoituksen, 420 000 euroa kolmelle vuodelle "Ilmastokestävyys keittiössä: ruokakulttuurin murroksen arkiset mahdollisuudet" -hankkeelle joulukuussa 2017. Hankkeen toteutuksen suunnittelu lähti käyntiin heti ja hankkeessa mukana oleva ruokatoiminnan yhteyshenkilö tapasi muita hankelaisia useita kertoja ennen vuodenvaihdetta.

3 KAMPANJAT

3.1 Ilmastokampanjat

Vuonna 2017 ilmastokampanjan tärkeimmät toimintamuodot olivat kampanjat Hiilivapaa Suomi ja Yhteisöenergia.

3.1.1 Hiilivapaa Suomi -kampanja

Hiilivapaa Suomi -kampanja toiminta keskittyi keväällä 2017 kuntavaalivaikuttamiseen. Kuntavaaliehdokkaita Espoossa, Helsingissä, Jyväskylässä, Tampereella, Turussa ja Vantaalla kannustettiin sitoutumaan edistämään fossiilisista polttoaineista luopumista kotikunnissaan seuraavan valtuustokauden aikana. Jyväskylässä ja Turussa järjestettiin kuntavaalipaneelit. Pääkaupunkiseudun kunnissa taas teetettiin selvitys, jonka tulosten perusteella suurin osa helsinkiläisistä, espoolaisista ja vantaalaisista haluaa lopettaa kivihiihen käytön jo lähivuosina ja kannattaa merkittäviä investointeja uusiutuvaan energiaan kotikunnissaan. Tulosten julkaisu johti mm. siihen, että kampanjakoordinaattori Hanna Hakko pääsi esittämään kampanjan näkemyksiä MTV3:n uutisiin.

Poliitikkoja ja äänestäjiä kannustettiin toimimaan kestäviin ilmasto- ja energiaratkaisuihin pääsemiseksi monenlaisen some-viestinnän, mielipidekirjoitusten sekä mm. kampanjan vapaaehtoisten tuottamien minisketsivideoiden keinoin. Ehdokkaille viestittiin kampanjan tavoitteista

ja sitoumuksesta myös esimerkiksi sähköpostitse puolueiden sekä käymällä kertomassa kampanjasta puolueiden ehdokaskoulutuksissa. Lisäksi muun muassa Jyväskylässä tavattiin vaalien alla laajasti sekä kaupungin edustajia, ympäristötoimijoita että valtuutettuja.

Kuntavaalikampanjoinnin tuloksena valtuustoihin valittiin yhteensä 109 valtuutettua ja 101 varavaltuutettua, jotka ovat sitoutuneet edistämään kotikuntansa luopumista hiilestä ja turpeesta tulevan valtuustokauden aikana.

Kesän alussa järjestettiin yhteistyössä Espoon kaupungin kanssa Tulevaisuuden Energiaa Espooseen 2.0 seminaari, johon osallistui muun muassa tutkijoita Smart Energy Transition -hankkeesta, kaupungin virkamiehiä ja Fortumin edustajia sekä poliitikkoja ministeri Kai Mykkäsestä lähtien. Kesän aikana myös rekrytoitiin uusi kampanjakoordinaattori Eija Kärkkäinen.

Syksyllä kampanjassa vaikutettiin eri kuntien tulevien valtuustokausien strategioihin. Valtuutettuja lähestyttiin tapaamisilla, sähköposteilla ja twiiteillä. Espoossa ja Vantaalla päättäjät asettivat hiilineutraaliustavoitteet vuodelle 2030. Hiilivapaan Suomen aktiivisella vaikuttamistyöllä oli varmasti osansa näiden tavoitteiden läpimenoon. Laajojen strategioiden lisäksi myös kuntien erillisiin ilmasto-ohjelmiin vaikutettiin. Helsingissä kampanja on osallistunut päästövähennysten toimenpideohjelmaa valmisteleviin työpajoihin sekä kritisoinut viestinnässään Salmisaaren voimalan sulkemisen sivuuttamista toimenpideohjelmassa. Espoossa on vaikutettu muun muassa Kestävä Espoo -ohjelmasuunnitelmaan. Vantaalla vaikutettiin energiantuotantoon poliitikoille viestimisen lisäksi valittamalla Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piirin kanssa Vaasan hallinto-oikeuteen Vantaa Energian päätöksestä polttaa turvetta puun rinnalla.

Kampanja on toiminut vuoden 2017 aikana Espoossa, Helsingissä, Jyväskylässä, Tampereella, Turussa, Vantaalla, ja Salossa. Salon ryhmä perustettiin syksyllä uutena toimintaryhmänä paikallisten vapaaehtoisten aloitteesta. Lisäksi kampanjassa toimii viestintätiimi, joka tuotti sosiaalisen median viestintää, blogeja ja mielipidekirjoituksia läpi vuoden. Kampanjakoalitiossa ovat MY:n lisäksi mukana Luonto-Liitto, Changemaker, Ilmastovanhemmat, 350 Suomi, Kepa, Energiaremontti ja YK-nuoret. Hiilivapaa Suomi -kampanja on mukana Europe Beyond Coal -kampanjassa, joka toimii 28 Euroopan maassa ja jonka yhteisenä tavoitteena on siirtymä puhtaaseen energiajärjestelmään.

3.1.2 Yhteisöenergia-kampanja

Yhteisöenergia-kampanjan tavoitteena on edistää hajautetun uusiutuvan energian yhteisöllistä tuotantoa Suomessa. Kampanja on itsenäinen osa FoEE:n Community Power -kampanjaa.

Vuonna 2017 aloitettiin yhteistyö kampanjan pilottialueeksi valitun Helsingin Arabianrannan kanssa. Paikallisen asukasyhdistys Artovan kestävän kehityksen ryhmän kanssa muun muassa järjestettiin maaliskuussa Arabianrannan kirjastossa asukasilta, jossa esiteltiin kampanja, ja asiantuntijat kertoivat aurinkosähkön omasta tuotannosta. Myöhemmin etsittiin ja kartoitettiin mahdollisia asuntoyhtiöitä pilottikohteiksi. Projekti jatkuu vuonna 2018.

Keväällä 2017 työstettiin ja julkaistiin Yhteisöenergia-kampanjan omat nettisivut (www.yhteisoenergia.fi).

Tutkimusyhteistyö Jyväskylän yliopiston kanssa on tuottanut kaksi opinnäytetyötä yhteisöenergian esteistä ja kannusteista. Ensimmäinen työ oli valmistunut syksyllä 2016 ja toinen valmistui loppukevällä 2017. Sen tuloksia esiteltiin myös ilmastokampanjatapaamisessa syyskuussa.

Yhteisöenergia-kampanjan edustaja osallistui Energy democracy convergence -tapaamiseen Gironassa Espanjassa syyskuussa 2017. Tapaamisessa aloitettiin suuremman euroopanlaajuisen yhteisöenergia- ja energiademokratia-liikkeen muodostaminen yhdessä eri toimijoiden kanssa.

Lokakuussa kampanja järjesti koulutustilaisuuden energiansäästöä rakennuksissa, erityisesti teknisistä ratkaisuista kerrostaloissa.

3.1.3 Kansallinen ja kansainvälinen yhteistyö

Ilmastokampanja osallistui vuoden aikana ympäristö- ja kehitysyhteistyöjärjestöjen yhteistyöhön ilmastokoordinaatio-ryhmässä, muun muassa säännöllisiin kokouksiin ja järjestöjen yhteiseen ilmastokokousviestintään.

Ilmastokampanja oli myös edustettuna Euroopan Maan ystävien ilmastokampanjan ohjausryhmässä, joka on nykyisin Euroopan Maan ystävien Fossiilivapaa Eurooppa -kampanjan ohjausryhmä (FoEE Fossil Free Steering group) ja osallistui verkoston tapaamisiin.

3.1.4 Lentomaksusivusto

Lentoliikenteen ilmastovaikutuksista tietoa jakavan lentomaksusivuston (www.lentomaksu.fi) toiminta jatkui vuonna 2017. Sivuston kautta voi myös maksaa vapaaehtoisen lentomaksun.

Lentomaksukampanjan tuotto käytetään ilmastomuutoksen torjuntatyön tukemiseen. Vuosina 2011–2017 lentomaksuilla on tuettu Green Living Movementin (GLM) kautta pienpuuistututuksien perustamista Sambiaan. Pienpuuistutukset vähentävät alueen metsiin kohdistuvaa painetta vahvistaen myös paikallista taloutta ja ruokaturvaa. Lisäksi lentomaksutuloilla tuettiin ilmastokampanjan toimintaa Suomessa.

3.1.5 Ohjausryhmä ja kampanjakoordinaattori

Kampanjan ohjausryhmä ja ilmastokampanjavastaavat valitaan vuosittain kampanjatapaamisessa, joka pidettiin vuonna 2017 syyskuussa. Vuonna 2017 ilmastokampanjan ohjausryhmään kuuluivat syyskuuhun asti Ansku Holstila, Tuuli Hongisto, Arto Kekkonen, Anni Kiviranta, Leena Kontinen ja Susanna Turunen, ja syyskuusta alkaen Ansku Holstila, Leena Kontinen, Lassi Raunio, Julia Räisänen ja Susanna Turunen. Ilmastokampanjavastaavina toimivat sekä kaudella 2016-2017 että kaudella 2017-2018 Leena Kontinen ja Ansku Holstila. Palkattuna kampanjakoordinaattorina toimi Hanna Hakko elokuuhun asti, ja elokuusta alkaen Eija Kärkkäinen.

3.2 Yhteistyö Vaihda virtaa -kampanjan kanssa

Maan ystävät jatkoi yhteistyötä ympäristöystävällistä sähköntuotantoa edistävän Vaihda virtaa -kampanjan kanssa. Kampanjan perustoimintaa on www.vaihdavirtaa.net-sivuston ylläpito. Vuonna 2017 kampanja osallistui erilaisiin uusiutuvaa energiaa ja energiatehokkuutta edistäviin tapahtumiin Tampereella, muun muassa Ympäristötorille.

3.3 Vegelupaus-kampanja

Vuoden 2017 alkukuukausien aikana suunnittelimme Vegelupaus-kampanjan, jonka ensimmäinen tempaus oli haastaa kuntavaaliehdokkaita edistämään ilmastokestävää kasvisruoan saatavuutta

päätöksenteossaan. Maan ystävien lisäksi kampanjan taustajärjestöiksi liittyivät 350 Suomi, Greenpeace, Luonto-liitto, Oikeutta eläimille ja Vegaaniliitto.

Kampanja julkaisi päätöksentekijöille suunnatun esitteen, jota käytimme katukampanjointiin kohdatessamme ehdokkaita kuntavaalien alla. Katukampanjoimme Helsingissä, Espoossa, Vantaalla ja Lahdessa. Kannustimme kuntavaaliehdokkaita ympäri Suomen sitoutumaan vegelupaukseen myös sähköpostiviesteillä, sosiaalisessa mediassa ja nettisivuilla. Kampanjan kulusta julkaistiin keväällä kaksi tiedotetta, joista toisen ansiosta kampanjasta julkaistiin uutinen Imatralainen -paikallislehdessä.

Kuntavaalikampanjoinnin tuloksena yhteensä 112 valtuutettua ja 79 varavaltuutettua vegelupaukseen sitoutunutta päättäjäa valittiin kunnanvaltuustoihin ympäri Suomen. Helsingissä peräti neljäsosa, sekä Turussa ja Espoossa noin seitsemäsosa kaupunginvaltuutetuista on sitoutunut edistämään ilmastokestävää kasvisruokaa valtuustossaan.

Kampanjasta ja sen toiminnasta viestittiin aktiivisesti Maan ystävien ja useiden muiden kampanjan taustajärjestöjen sähköpostilistoilla, sosiaalisessa mediassa ja nettisivuilla. Kampanjalle myös perustettiin omat, kattavat nettisivut, josta löytyvät myös vegelupaukseen sitoutuneet kuntavaaliehdokkaat ja valitut kunnanvaltuutetut. Viestintää kohdistettiin myös kuntalaisiin kannustaen heitä haastamaan ehdokkaansa sitoutumaan vegelupaukseen.

Keväällä, kuntavaalien jälkeen suunnittelimme tulevaa toimintaa sekä kannustimme vegelupaukseen sitoutuneita valtuutettuja viemään ilmastokestävän kasvisruoan edistämisen toimintastrategioihin. Osallistuimme Maan ystävien väentapaamiseen järjestämällä kampanjan esittelyn osana muuta tapahtuman ohjelmaa ja pidimme Bikes not Bombs -polkupyörätapahtumassa vegaanista kahvilaa. Kesällä esittelimme kampanjaa Ilosaarirock -festivaaleilla Joensuussa.

Kampanja kokoontui vuonna 2017 säännöllisesti n. kerran kuukaudessa. Kampanjan kokouksissa päätettiin kampanjan ajankohtaisista asioista. Syyskuussa pidimme Vegelupauksen uusien illan ja lokakuussa toiminnasuunnitteluilan. Lisäksi pidimme marraskuussa tapaamisen, jonka tarkoituksena oli kampanjan vastuujon kehittäminen

Kampanja valitsi kampanjakoordinaattorikseen Pirjo Apellin huhtikuussa. Marraskuussa totesimme kuitenkin, että vapaaehtoistyönä hoidettava kampanjakoordinaattorin tehtävä on epätarkoituksenmukainen, joten tehtävästä päätettiin luopua.

4 TOIMINTARYHMÄT

4.1 Kaivostoimintaryhmä

Kaivostoimintaryhmä jatkoi kaivoskriittistä toimintaansa yhteistyössä muiden tahojen kanssa. Toiminnan keskiössä olivat kultakaivokset Pirkanmaalla ja Talvivaaran kaivos.

Ryhmä käynnisti aktiivisen yhteistyön Valkeakosken Kaapelinkulman kultakaivoshanketta vastaan paikallisten toimijoiden kanssa. Tämä tarkoitti keskusteluja ja kahta vierailua Valkeakoskelle. Ryhmä järjesti yhdessä Valkeakosken luonnonsuojeluyhdistyksen, Pirkanmaan luonnonsuojelupiirin ja Tampereen seudun Maan ystävien kanssa loppuvuodesta noin 50 hengen yleisötilaisuuden, jossa käsiteltiin kaivoshanketta ja sen vaikutuksia monesta näkökulmasta. Asiassa tuettiin myös paikallisten omia valituksia ja viranomaisvuorovaikutusta sekä laitettiin alulle valokuvanäyttely Kaapelinkulman tapauksesta.

Kaivostoimintaryhmä teki taloudellista ja asiantuntemusyhteistyötä Talvivaaran paikallisten haitankärsijöiden kanssa. Ryhmä toteutti myös aktiivista varainhankintaa kaivosasioiden piirissä.

4.2 Taloudellinen oikeudenmukaisuus

Taloudellisen oikeudenmukaisuuden toiminta jatkui vuonna 2017 edelleen eri puolilla Maan ystäviä. Vapaakauppasopimusten vastainen toiminta keskittyi enemmän CETA-sopimukseen, kun TTIP-neuvottelut jäähtyivät huomattavasti. Maan ystävät oli mukana kutsumassa koolle CETA-sopimuksen vastaista mielenosoitusta elokuussa ja aktiiveja oli mukana Greetings2Brussels-tapahtumassa tammikuussa. Kymmenien järjestöjen yhteisen 10 askelta kestävämpään ja oikeudenmukaisempaan kauppapolitiikkaan -julkaisun toteutukseen ja levittämiseen osallistui useita Maan ystävien toimijoita, kuten myös julkaisun taustalla olleeseen Kehys ry:n kestävä talouden työryhmään. Maan ystävien aktiiveja osallistui myös YK:n yrityksiä sitovan ihmisoikeussopimuksen valmisteluun yhdessä suomalaisten ja kansainvälisten järjestöjen kanssa mm. Genevessä järjestetyssä neuvottelutapaamisessa.

4.3 Ruokatoiminta

Tammikuun alussa ruokatoiminnan toiminnansuunnittelutapaamisessa ryhdyttiin suunnittelemaan sekä kuntavaaleihin liittyvää kampanjaa että kouluttamisen ja viestinnän keinoin ruokakulttuuriseen muutokseen pyrkivää tiedepainotteista hanketta.

Muutaman hengen tiimi osallistui "Kasvisruoan lumo: Kohti kestävää suomalaista ruokakulttuuria" -hankkeen rahoitushaun suunnitteluun. Päähakijana hankkeessa oli Tampereen yliopisto, ja muina yhteistyökumppaneina oli 350 Suomi ja Vegaaniliitto. Hyvin tehdystä hankesuunnitelmasta ja tarkkaan suunnitellusta budjetista huolimatta hanke ei saanut rahoitusta Kordelinin Säätiöltä.

Tammi-helmikuussa järjestettiin lukupiirin Risto Isomäen "Meat, Milk and Climate" -kirjasta. Kirjan lukemisen ohessa osallistujat suosittelivat aktiivisesti toisilleen ruoantuotannon ympäristövaikutuksiin liittyvää muuta kirjallisuutta.

4.4 Vesitoiminta

Vesitoimintaryhmässä oli vuoden alussa helmikuun loppuun mukana työkokeilija Tuuli Mäkinen, joka oli aloittanut ryhmässä jo joulukuussa. Ryhmä järjesti yhteistyössä Helsingin yliopiston Maan ystävien kanssa helmikuussa kaikille avoimen Vesitoimintapäivän, jossa keskusteltiin globaalista vesikriisistä ja sen käsittämisestä piiloveden ja vesijalanjäljen käsitteiden avulla sekä kuultiin Etelä-Afrikan vesitilanteesta ja Suomen kaivoskriittisestä toiminnasta.

Ryhmän aktiivi kirjoitti 11.2.2017 julkaistun, koko aukeaman artikkelin Kansan Uutiset -lehteen otsikolla "Totuus Israelin 'kukoistavista autiomaista'".

Ryhmä osallistui Suomen sosiaalifoorumiin 1.4. yhdessä Tampereen Maan ystävien, Pirkanmaan Rauhanpuolustajien ja Oma maa -osuuskunnan kanssa piirikeskustelulla "Lisää aktivismia vai eroon aktivismista?", jossa keskusteltiin kriittisesti ympäristöliikkeen toimintamuodoista ja tavoitteista nykypäivänä. Kevään väentapaamisessa Tampereella järjestettiin piirikeskustelu kansallismielisyyden ja rasmin uhasta ja kohtaamisesta ympäristöliikkeessä. Samaa aihetta jatkettiin Maan ystävien kotisivuilla blogikirjoituksella "Kieroutunut 'Think Global, Act Local' -ajattelu, kansallismielisyys ja rasismi", jota jaettiin laajalti sosiaalisessa mediassa ja joka oli myös osa Maan ystävien fasismin ja rasmin vastaista toimintaa ja tuki järjestön osallistumista myös Helsinki ilman natsseja -mielenosoitukseen 6.12. Syksyn väentapaamisessa Helsingissä ryhmä järjesti jälleen piirikeskustelun, jossa tarkasteltiin nykyisen talousjärjestelmän rajoja ja ideologista perustaa sekä kansalaisliikkeiden ja yhteiskunnallisen muutoksen mahdollisuuksia.

Koska vesi on tutkimustiedon mukaan osallinen planeetan kaikissa elollisissa sekä elottomissa prosesseissa ja hyvälaatuinen makea vesi välttämätön maatalous-, teollisuus- ja palvelutuotannossa, vesiryhmän on mielekästä käsitellä yhteiskunnallisia prosesseja ja rakenteita laajalti.

4.5 Yhteys maahan, metsään ja alkuperäiskulttuureihin

4.5.1 Tilaisuudet Suomen Sosiaalifoorumissa 2017

Yhteys maahan ja alkuperäiskansoihin -toimintaryhmä oli yhtenä järjestäjistä kahdessa tilaisuudessa Suomen Sosiaalifoorumissa 1.4.2017:

(1) ”*Metsän merkitys ja metsäoikeudet – Katsauksia Suomesta ja Intian adivasi-alkuperäiskansojen keskuudesta*”. Tilaisuuden muina järjestäjinä olivat Siemenpuu-säätiön Adivasi-toimintaryhmä, Uusi Tuuli ry, Emmaus Aurinkotehdas ry ja Katajamäki ry. Osallistujia oli noin 35.

Tilaisuudessa keskusteltiin metsän merkityksistä, metsäoikeuksista sekä metsää, metsäyhteyttä ja metsäyhteisöjä uhkaavista tekijöistä kuten kaivos- ym. teollisuus. Tilaisuudessa alustivat: Hannu Hyvönen (kansalaisaktivisti ja dokumentaristi), Ossi Kakko: metsänhoito- ja metsätuotekeräilytalouden harjoittaja ja ekoyhteisöaktivisti), Satu Ranta-Tyrkkö (sosiaalityön tutkijatohtori, joka tutkii kaivostoiminnan vaikutuksia Itä-Intiassa ja Pohjois-Suomessa), Kai Vaara (ekoyhteisöaktiivi, mehiläishoitaja ja vilivihanneshapattaja, joka työskentelee kestävästä yhteisöelämästä koskevan Etelä-Pohjoinen yhteistyön hyväksi,) sekä Ville-Veikko Hirvelä (Uuden Tuulen ja Emmaus Aurinkotehtaan ja Maan ystävien kansainvälisen toiminnan aktiivi, seuraa YK:n biodiversiteettiä ja alkuperäiskansojen oikeuksia koskevien ihmisoikeussopimusten toteutusta ja toimii adivasien oikeuksien hyväksi).

(2) ”*Mitä voimme oppia Suomen valtion Finnfund vs. Hondurasin lenka-alkuperäiskansa -konfliktista?*”. Järjestäjinä oli Yhteys maahan ja alkuperäiskansoihin -toimintaryhmän aktiiveita ns. Alkuperäiskansat ja Maa asiantuntija-aktivistiryhmässä, Uusi Tuuli ry, Katajamäki ry:n perinneparannushanke. Mukana oli myös Helsingin Yliopiston Kehityskaatutkimuksen professori Barry Gills. Osallistujia oli lähes 30. Tapahtumassa keskusteltiin Agua Zarca vesivoimalahankkeen ongelmallisista vaikutuksista lenka-alkuperäiskansan ihmisoikeuksiin ja alkuperäiskansaoikeuksiin sekä siitä miten ja miksi tällaiset hankkeet kytkeytyvät ja johtavat ihmisoikeusloukkauksiin ja ihmisoikeuspuolustajien murhiin. Tässä yhteydessä käsiteltiin mm. Sitä, miten demokratian keinoin voidaan vaikuttaa valtio-omisteisten yhtiöiden hallintaan ja siihen millaiseen kehitysrahoitukseen verovarojamme käytetään ja mikä on vastuumme kansalaisina, jos emme saa edes läpinäkyvää julkista tietoa siitä mitä verovarollamme oikeasti tehdään, vaan kehitysrahoituksen vaikutuksia ihmisoikeuksiin käsitellään liikesalaisuuksien tavoin.

4.5.2 Toiminnot yhteistyössä Katajamäki ry:n ja sen parannusperintöhankkeen kanssa

16.-18.6. Perinteinen *KASVUKAUDEN PYHITYS* järjestettiin Katajamäen yhteisössä Vilppulassa jo 14. kertaa. Osallistujina oli noin 30 ihmistä. Mukana myös intialainen yhteisöteatteriohjaaja ja -aktivisti Subodh Pattnaik, Natya Chetanasta (tiedostamisen teatteri, <http://www.natyachetana.org/home.html>).

Yhteys maahan, metsiin ja alkuperäiskansoihin -toimintaryhmä oli mukana järjestämässä Katajamäen ns. Kesäpäiviä 2.-6.8. Osallistujia yhteensä noin 70 henkeä ja ohjelmassa:

2.8. *Oikeus omistautua maalle maata omistamatta - pohdos "Elämänperintösäätiöstä"* ym. - mukana aloitteentekijöitä sekä Anneli Jussila Luonnonperintösäätiöstä. Lisäksi Selma Kilven aloittama lauluilta kalevalaisine kertolauluineen.

3.8. Teemana *Haasteet ja ongelmanratkaisu alkuperäisyhteisöissä ja uusissa yhteisöissä*. Alustajina Inkeri Aula (Livonsaaren yhteisökylästä, tutkinut Brasilian alkuperäiskulttuureita), Daniel Waterman Hollannista (johdatti teemaan "Community-Based Healing and Peace Making" sekä tapahtumaan 2018), ekopsykologi Irma Heiskanen (esimerkkejä suomalaisugrilaisista unipajoista ja ongelmanratkaisuperinnöistä). Kommentoijina mm. Kai Vaara, Ville-Veikko Hirvelä, Joonas Uotinen, ja Thomas Wallgren.

4.-6.8. *YHTEISÖLLISEN PARANTUMISEN JA RAUHANRAKENTAMISEN POHDOS – pohjustusta vuoden 2018 tapahtumille*. Viikonloppu oli jatkumoa edelliselle päivälle puhepiireineen ja seremonioineen. Mukaan ohjelman vetämiseen liittyivät Rupert Encinas (Arizonasta ja Native American Church:estä) sekä Ave Oit ja Marat Villido (Lilleorun itsehoitokeskuksesta Virosta). Vuoden 2018 jatkotapahtuma ajateltiin pidettäväksi Lilleorussa Global Ecovillage Networkin vuosittaisen ison konferenssin yhteydessä ja Daniel Waterman otti vastuun suunnitelmien kokoamisesta jo vuoden 2017 puolella.

Kesäpäivien yhteydessä oli tarjolla on myös luontaishoito- ja joogamahdollisuuksia, vastaavina: Suvi Pääkkönen (kiinalainen lääketiede, akupunktio, hieronta, saunahoidot, yrtit ja voiteet yms.), Anu Tiinonen (koppaus, yrtti- ja saunahoidot), Markus Lindfors (ortopedinen osteopaatti, urheiluhieroja yms.) sekä Anton Nordqvist (astangajooga).

4.5.3 Siemenpuu-säätiön "kirjeitä tulevaisuudesta" -kirjakiertueeseen kytkeytyminen

Siemenpuu-säätiö järjesti 27.9.-8.10. uutta ns. kirjeenvaihtokirjaa (*Kirjeitä tulevaisuudesta*) esittelevän julkistuskiertueen eri puolilla Suomea. Kiertueella oli mukana useita etelän tutkijoita ja aktivisteja, jotka olivat kirjan kirjeenvaihtajia. Yhteys maahan, metsään ja alkuperäiskulttuureihin -toimintaryhmän aktiiveita oli osavastuussa kiertueen tilaisuuksista Gaijan luomukylässä 3.-4.10., Katajamäen ekoyhteisössä 4.-5.10. sekä Livonsaaren yhteisökylässä 6.-8.10. ja Turussa myös sen jälkeisinä päivinä erityisesti intialaisten vieraiden huostaamiseen liittyen.

Maan ystävien toimintaryhmä osallistui Turun kaupunginkirjastossa pidetyn alkuperäiskansatapahtuman ja intialaisen alkuperäiskansavieraan Ujayaro Bain ja hänen tulkkinsa Sarah Jacobsonin kotimajoituksen järjestämiseen sekä vieraiden Turku-Helsinki matkakulujen kattamiseen.

Ujyarobai Kewatia kuuluu Intian Madhya Pradeshin alueella asuvaan baiga-heimoon joka asuu ja elää metsäkyllissä pienviljelyllä ja metsäkasveja keräämällä. Baigat ovat riippuvaisia metsiensä monimuotoisuudesta. Ujayaro on puolisonsa kanssa kampanjoinut vuodesta 2006 metsien ja baigojen maa- ja metsätalouden puolesta Intian metsähallituksen toimia vastaan.

4.5.4 Muita toimintayhteyksiä

Ryhmän edustajana Kai Vaara osallistui 17.-21.3.2017 Venäjällä Arkangelin alueen eteläosissa pidettyyn tilaisuuteen "*Immersion - Education for a Resilient Future*", jossa oli osallistujia venäläisten lisäksi mm. Norjasta, Ruotsista, Suomesta, Puolasta, Tshekistä, Kroatiasta ja Yhdysvalloista. Tilaisuuden järjestäjänä toimi GEN-Russia sekä Bellona (Natur og Ungdom) Norjasta. Osallistujia oli noin 70 ja tilaisuus oli

antoisa sekä sisällön että verkottumisen kannalta. Tilaisuus pidettiin pitkälti tyhjentyneessä maalaiskylässä, josta Siemenpuun kirjakiertueelle osallistunut Antonina Kulyasova ystävineen on hankkinut neljä taloa yhteisölleen.

Yhteys maahan, metsään ja alkuperäiskulttuureihin -toimintaryhmästä Kai Vaara on ollut myös Suomen kestävän elämäntavan yhteisöt ry:n kytköksessä suunnittelemassa Suomeen uutta maa- ja metsäyhteyteen ja -oikeuksiin liittyvää säätiötä, jota tässä valmisteluvaiheessa on kutsuttu lähinnä

”Elämänperintösäätiöksi”. Myös Luonnonperintösäätiö on ollut tämän uuden säätiön valmisteluissa jossain määrin mukana, kun se olisi tulevan säätiön mahdollinen luontainen yhteistyötaho.

Kai Vaara on rakentanut metsäyhteisöihin ja alkuperäiskansoihin liittyviä kontaktiverkkoja osallistumalla vuoden aikana myös kolmeen etelä-amerikkalaisten alkuperäiskansaparantajien vetämään parannusseremoniaan. Nämä parantajat olivat hunikuin-, yawanawa- sekä shipibo-heimoista Brasiliasta (Acresta) ja Perusta (Pucallpan seudulta). Kontaktiverkostolla tulee olemaan käyttöä esimerkiksi Viroon valmisteilla olevaa ”Community-Based Health and Peacemaking” -tapahtumaa ajatellen.

4.6 Ydinvoima

Ydinvoimatoimintaryhmä on vuonna 2017 keskittynyt Fennovoiman ydinvoimalahankkeen vastaiseen kamppailuun osana globaalia ydinvoimanvastaista liikettä. Ryhmän käyttämiä keinoja ovat olleet verkostoituminen Fennovoiman vastaisen liikkeen laajentamiseksi ja vahvistamiseksi, sekä tiedotustoiminta ydinvoimaa ja Fennovoiman hanketta koskevan tiedon levittämiseksi.

Ydinvoimatoimintaryhmä on etsinyt uusia yhteistyökumppaneita järjestöistä, ryhmistä, verkostoista ja muista toimijoista. Ryhmä on kehittänyt kansainvälistä yhteistoimintaa, tiedotusta ja yhteistyötä kansainvälisen ydinvoiman vastaisen verkoston kanssa. Ydinvoimaryhmä oli mukana toteuttamassa intialaisen ydinvoima-aktiivin vierailua Helsingissä marraskuussa.

Ydinvoimatoimintaryhmä on levittänyt muun muassa MY:n viestintäkanavissa itsensä ja muiden toimijoiden tuottamaa ydinvoima-aiheista sisältöä.

Hetkonen-julkaisun taustatyötä on edistetty.

Ydinvoimaryhmän olemassaolo yleensä on osaltaan vaikuttanut Pyhäjoelle perustetun Tiedotuskeskus Hanhikiven syntyyn.

4.7 Maa- ja metsäoikeudet

Maa- ja metsäoikeusryhmä jatkoi uuden YK:n alaisen ihmisoikeussopimuksen (UN Treaty on Business and Human Rights) puolesta kampanjointia yhdessä FoEE:n ja lukuisten muiden järjestöjen kanssa. Maan ystävästä oli edustaja Genevessä 21. - 28.10.2017 kampanjoimassa ihmisoikeussopimuksen puolesta, kun asiaa käsiteltiin YK:n ihmisoikeusneuvoston alaisessa työryhmässä. Kampanjointi elinkeinoelämää sitovalle ihmisoikeussopimukselle jatkuu.

Maa- ja metsäoikeusryhmä osallistui myös yhteistyössä kaivostoimintaryhmän kanssa valokuvasarjan ja -näyttelyn tekoon. Sarja käsittelee Kaapelinkulman kaivoshanketta ja sen vaikutusta luontoon ja lähiasukkaille.

4.8 Sosiaalifoorumitoiminta

Sosiaalifoorumitoimintaryhmä koordinoi MY:n muiden ryhmien osallistumista Suomen sosiaalifoorumiin sekä omalta osaltaan edisti ja kehitti sosiaalifoorumitoimintaa erityisesti osana Suomen sosiaalifoorumin järjestelykoalitiota. Toimintaryhmä järjesti varainhankintaa, jolla tuettiin taloudellisesti Sosiaalifoorumin toimintaa. Maan ystävät oli aktiivisesti mukana pop up -muotoisessa Suomen sosiaalifoorumissa, joka järjestettiin 1.4.2017 Helsingissä. Yhdistyksen aktiivit osallistuivat Sosiaalifoorumin ohjausryhmään, jossa he koordinoivat tapahtumien järjestämistä, osallistuivat viestintään sekä etsivät tiloja. Maan ystävien järjestämistä osatapahtumista on kerrottu ao. ryhmien toimintakertomuksissa.

Vuoden 2017 Suomen sosiaalifoorumin jälkeen ryhmä jatkoi sosiaalifoorumitoiminnassa, ja osallistui seuraavan vuoden Sosiaalifoorumin valmisteluihin muun muassa neuvottelemalla sille tilat ruotsinkieliseltä työväenopistolta Arbikselta, etsimällä rahoituslähteitä sekä aktivoimalla kansalaisyhteiskunnan toimijoita mukaan. Lisäksi se oli mukana Sosiaalifoorumin sivujen uudistamisprosessissa.

5 PAIKALLISRYHMÄT

5.1 HYMY/Myhki (Helsinki)

Helsingin seudun Maan ystävät (Myhki) ja sen opiskelijasiipi Helsingin yliopiston Maan ystävät (HYMY) jatkoivat ruohonjuuritason toimintaa MY:n tavoitteiden mukaisesti.

HYMYn talousaiheisessa lukupiirissä kokoonnuttiin keväällä kahdeksan kertaa Talous kasvun jälkeen -kirjan ja syksyllä kahdeksan kertaa Talouden uudet muodot -kirjan tiimoilta. HYMY myös järjesti yhdessä vesitoimintaryhmän kanssa vesitoimintapäivän Kupolissa.

Myhki jätti kirjallisen mielipiteen Hämeentien katusuunnitelmaluonnoksesta. Pauligin huvilan tavarapyörää lainattiin halukkaille kesällä. Lisäksi Myhki osallistui Bikes not Bombs -polkupyörätapahtuman toteutukseen yhdessä Pyöräpajan ja Aseistakieltäytyjäliiton kanssa.

Myhki osallistui ruokatoimintaryhmän aloittamaan Vegelupaus-kampanjaan taloudellisesti, ja useat Myhkin aktiivit toimivat aktiivisesti myös kampanjassa. Myhki järjesti myös talkooretken kumppanuusmaatalouteen perustuvalla Lassilan luomutilalle Tuusulaan. Pauligin huvilan takapihalla viljeltiin ruokakasveja luomumenetelmin. Syksyllä toteutettiin sieniretki Sipoonkorpeen.

Myhki osallistui myös rasismien ja fasismin vastaiseen mielenosoitukseen 6.12.

5.2 Maahinen (Oulu)

Maahinen piti kevätkokouksen 26. toukokuuta ja syyskokouksen 15. marraskuuta, jolloin valittiin uusi hallitus.

12. helmikuuta Maahinen osallistui tapahtumajärjestelyihin, kun viljelijä ja omavaraisen elämäntavan puolestapuhuja Lasse Nordlund Valtimolta vieraili Oulussa. Tapahtuma houkutteli paikalle salin täyteen kiinnostuneita ja tapahtuman pohjalta syntyi FB-ryhmä omavaraisesta elämäntyylistä kiinnostuneille ihmisille Oulun seudulla.

5.3 Mytty (Tampere)

- 11.3. Tampereen Maan ystävät ry (Mytty) tuki turvapaikanhakijoiden mielenosoitusta Keskustorilla.
- 1.4. Mytty oli mukana Suomen Maan ystävät ry:n vesitoimintaryhmän järjestämässä piirikeskustelussa "Lisää aktivismia vai eroon aktivismista?" Suomen sosiaalifoorumissa.
- 10.4. Mytty järjesti yhteistyössä Pispalan kirjastoyhdistys ry:n kanssa keskustelutapahtuman Sivistys ja ympäristö, jossa oli keskustelemassa kirjailijat Alexandra Salmela ja Raisa Marjamäki. (FB:n perusteella 10 osallistui.)
- 13.4. Mytty avusti rumpuryhmän matkaa turkistarhauksen vastaiseen mielenosoitukseen Tallinnaan.
- 25.5. Mytty järjesti Siemenpuu-säätiön kanssa Tulevilla rannoilla -dokumenttinäytöksen Tampereen sosiaalifoorumissa.
- 10.7. Mytty järjesti tutustumiskäynnin Kurjen tilalle.
- 12.11. Mytty oli mukana Kaivos Kaapelinkulmalle -tapahtumassa Valkeakoski-opistolla Valkeakoskella.

5.4 Porvoo

Vuonna 2017 toimintansa aloittanut Porvoonseudun Maan ystävät kokoontui vuonna 2017 kesäaikaan Kohtuus-piknikeillä. Järjestimme roskakävelyn, ravintolapäivän ja osallistuimme Siivouspäivään. Toiminnan painopisteinä olivat uuden paikallisryhmän olemassaolon tiedottaminen ja säännölliset tapaamiset.

5.5 Posmy (Pori)

Porin seudun Maan ystävien aktiivitoimijat kokoontuivat n. kahden kuukauden välein keskustelemaan ajankohtaisista asioista. Kokouksista tiedotettiin sähköpostiryhmän ja Facebook-ryhmän kautta. Merkittävimpiä tapahtumia vuoden aikana olivat roskien keruu -tempaus Porin Luotsinmäessä sekä Tuhokehitys poikki! -kirjan tiimoilta järjestetty keskustelutilaisuus. Yhteistyötä muiden ympäristötoimijoiden kanssa teimme edelleen Kokemäenjoen neljän vuoden takaiseen nikkelivuotoon liittyen. Pysyimme mukana ympäristökasvatuksen yhteistyöryhmässä.